

It Fryske Gea

Vijftien kleine bossen met lange bosranden

Verspreid door Friesland bezit It Fryske Gea vijftien kleine bosterreinen van elk minder dan 40 ha. We zijn bezig met de periodieke beheerevaluatie van deze terreinen. Voorafgaand aan deze evaluatie heeft medewerker Henk Jager een structuurkartering van negen bosjes van minimaal 5 ha uitgevoerd. Hieruit blijkt dat vier bosjes hoog scoren, vijf bosjes matig en dat geen van de bosjes laag scoort. Alle negen terreinen voldoen aan het criterium van minimaal 60 % en soms zelfs 80 % gemengde en inheemse boomsoortensamenstelling. In de helft van de terreinen zijn voldoende dikke levende bomen per hectare gevonden. De terreinen scoren minder goed als het gaat om dode bomen: in geen enkel bosje zijn meer dan drie dikke dode bomen per hectare gevonden. Op enkele locaties zijn recentelijk meer natuurlijke bosranden ontwikkeld. Waar

veel Amerikaanse vogelkers is, blijkt dit lastig te zijn omdat de exotische boom snel alle andere soorten domineert. Op andere plekken is het bosrandbeheer beter geslaagd, met een goed ontwikkelde mantel- en zoomvegetatie. In de kleine bosterreinen komen wel dertig verschillende soorten bramen voor, waaronder enkele zeldzamere soorten zoals de sierlijke woudbraam en de donkere pluimbraam. Verder valt op dat bosranden relatief goed ontwikkeld zijn op voormalige landbouwgrond, als ze gelijktijdig met het betreffende bos zijn geplant. Bosrandbeheer is overigens relatief duur, omdat de beheervergoeding van de provincie afhangt van oppervlakten, en kleine bosjes hebben relatief lange bosranden.

Marten Sikkema
Ecoloog



Een van de kleine bosterreinen van It Fryske Gea. (Foto: Dico de Klein)

Landschap Overijssel

Grensoverschrijdend natuurherstel

Ten zuidoosten van Enschede, in de provincie Overijssel, ligt het Natura 2000-gebied Aamsveen. Het Aamsveen is een hoogveen gebied aan de voet van een stuwwal en kent een nog relatief intacte randzone: een zogenaamde *lagg*. De hoogveenkern is aan Nederlandse zijde klein van omvang (40 ha), en vormt een geheel met het Hundfelder Moor in Duitsland (80 ha heide en hoogveen en 150 ha vochtige weilanden/bossen). Naast hoogveen (met een klein stuk actief hoogveen) en vochtige heide, komen heischraal grasland, blauwgrasland en vochtige alluviale bossen in het gebied voor. Soorten als adder, hoogveenglanslibel, bont dikkopje en welriekende nachtorchis zijn bewoners van het gebied. Het Aamsveen heeft flink last gehad van verdroging en bemesting. In het hoogveen

lagen enkele ontgonnen percelen die inmiddels omgevormd zijn tot natuur, maar die nog voedselrijk zijn; er stond zelfs maïs op. Een beek voerde het water af. Die beek wordt nu door twee dammetjes in zijn bedding gehouden. De veenontwikkeling



Welriekende nachtorchis, tandjesgras en liggende vleugeltjesbloem in het Aamsveen. (Foto: Jacob van der Weele, Landschap Overijssel)

komt langzaam op gang. Als de stikstofdepositie wordt aangepakt, gloort er hoop voor dit gebied.

Ook aan de Duitse zijde van de grens zijn herstelmaatregelen nodig. Dat heeft geleid tot een goede samenwerking op allerlei niveaus tussen beide landen. In de lagg van het Aamsveen zijn sloten gedempt, is de beekbodem verhoogd en is veel jong berkenbos gekapt. In de zomer van 2024 worden ook de dammen in het Aamsveen aangepakt. Dan zijn de belangrijkste hydrologische knelpunten verholpen. Vanaf 2023 worden ook in het Hundfelder Moor de belangrijkste knelpunten aangepakt, met steun uit Nederland. Een mooi voorbeeld van grensoverschrijdende natuurbescherming.

Jacob van der Weele
Ecoloog